

Fjórðungssamband Vestfirðinga

Alþingi, Menntamálanefnd
Nefndasvið Alþingis,
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík.

Alþingi
Erindi nr. P 136/196
komudagur 24.11.2008

Umsögn. Háskóli á Ísafirði (heildarlög) 46 mál, lagafrumvarp 136. löggjafarþingi, þingskjal 46.

Í greinargerð með frumvarpinu er vísað til samþykktar 52. Fjórðungsþings Vestfirðinga haldið á Tálknafirði þann 7. og 8. september 2007.

52. Fjórðungsþing Vestfirðinga, haldið á Tálknafirði 7. – 8. september 2007 samþykkir að stofnaður verði Háskóli Vestfjarða.

Fjórðungsþing Vestfirðinga felur stjórn sambandsins að kalla þegar til fulltrúa Háskólaseturs, sveitafélaga, rannsóknastofnanna, fyrirtækja og félagasamtaka til undirbúnings málinu. Stefna ber að stofnun sjálfstæðs háskóla strax á næsta ári og hefja kennslu haustið 2008.

Í samræmi við ályktunina ræddi stjórn Fjórðungssambands Vestfirðinga við þá aðila sem þar eru tilgreindir. Niðurstaða af vinnu stjórnar sambandsins var rædd á fundum hennar í apríl s.l. Þar kemur fram að það megi ráða af afstöðu þessara aðila, að þeir séu sammála um að góðir áfangar hafi náðst í eflingu kennslu á háskólastigi og rannsóknastarfsemi á Vestfjörðum. Mikilvæg reynsla hafi einnig skapast á skömmum tíma. En til þess að festa þennan árangur í sessi þurfi að hraða þessari þróun, efla þurfi bæði grunn- og framhaldsnám auk þess að efla rannsóknarþáttinn. Leiðir að þessu marki geta verið mismunandi að mati framangreindra aðila, en þeir eru um leið sammála um að niðurstaðan verði að vera sjálfstæður og öflugur háskóli eða sambærileg háskólastofnun.

Á sama tíma og stjórn Fjórðungssambands Vestfirðinga vann samkvæmt ályktun Fjórðungsþings Vestfirðinga, starfaði nefnd sem Menntamálaráðherra skipaði í september 2007, formaður nefndarinnar er Guðfinna S. Bjarnadóttir, alþingismaður. Nefndinni er ætlað að fjalla um eflingu háskóla- og fræðastarfs á Vestfjörðum. Nefndin tók fljótlega til starfa og ræddi við fjölda manna, innan sem utan héraðs. Það er mat Fjórðungssambands Vestfirðinga að í þeim viðræðum hafi komið fram sambærileg afstaða og sambandið fékk fram í sinni vinnu.

Stjórn Fjórðungssambands Vestfirðinga kynnti framangreinda afstöðu með bréfi til Menntamálaráðherra dags. 29. apríl s.l. og ítrekaði þar að fá yrði fram niðurstöðu starfshóps ráðherra um háskólastarfsemi á Vestfjörðum. Ekki leiddi sú málaleitan til beinnar niðurstöðu, en ráðherra hefur þó lýst jákvæðri afstöðu til málsins m.a. í umræðu á Alþingi og á öðrum opinberum vettvangi.

53. Fjórðungsþing Vestfirðinga, sem haldið var á Reykhólum 5. og 6. september 2008, taldi að hér mætti ekki við sitja og samþykkti því nýja ályktun um málið;

53. Fjórðungsþing Vestfirðinga haldið á Reykhólum dagana 5. og 6. september 2008 fagnar setningu nýrrar námsleiðar á meistarastigi í haf- og strandsvæðastjórnun við Háskólasetur Vestfjarða.

53. Fjórðungssþing Vestfirðinga ítrekar þó fyrri samþykkt frá 52. Fjórðungssþingi um stofnun sjálfstæðs háskóla á Vestfjörðum og kallar jafnframt eftir tillögum nefndar menntamálaráðherra um uppbyggingu háskólastarfs á Vestfjörðum.

Uppbygging háskólanáms og rannsókna á háskólastigi á Vestfjörðum hefur í raun staðið yfir í meira en 15 ár. Fjarnám á háskólastigi á Vestfjörðum hófst í byrjun tíunda áratugarins. Í fyrstu var eingöngu um lotubundið fjarnám og með tölvasamskiptum, en árið 1998 hófst nám með aðstoð fjarfundabúnaðar samhliða hraðri þróun kennsluforrita. Föst aðstaða í héraði var hinsvegar ekki til staðar. Með stofnun Fræðslumiðstöðvar Vestfjarða árið 1999 var komið upp aðstöðu fyrir kennslu og þjónustu við fjarnámsnema. Fjölgaði nú námsgreinum og nemendum hratt og krafan um sérstaka háskólastofnun varð nú sífellt háværi. Með stofnun Háskólaseturs Vestfjarða haustið 2005 var að hluta til komið á móts við þessar kröfur. Háskólasetrið tók við þeim hluta fjarnáms Fræðslumiðstöðvar Vestfjarða er laut að háskólastiginu en hóf jafnframt þróun á staðbundins náms og styttri námskeiða á háskólastigi. Stærsta skrefið var stigið nú í haust er háskólasetrið hóf staðbundið meistaranám í haf og strandsvæðastjórnun. Þar sem háskólasetrið hefur ekki heimild til að útskrifa nema með háskólagráðu, hefur það gert samning við Háskólann á Akureyri útskrift nema. Nánari upplýsingar má finna á heimasíðum þessara aðila

Á þessu sama tímabili, það er fimmtán árum, hafa rannsóknir og rannsóknarstofnanir á Vestfjörðum verið eflidar verulega. Rannsóknarefni eru í grunnin tengd auðlindum og samfélagi á Vestfjörðum, en hafa um leið innlenda sem alþjóðlega skírskotun. Nefna má rannsóknir er tengjast veiðarfærum, þorskelldi, snjóflóðum, fjölmenningu, strandsvæðum, líffræði refsins og ferðaþjónustu svo eitthvað sé nefnt.

Nýr háskóli myndi því frá upphafi geta notið kosta framangreinds umhverfis. Við afgreiðslu frumvarpsins þarf því að hafa í huga það að ná fram sem bestri samþættingu og eða samvinnu við starfsemi annarra aðila í héraði s.s. Háskólasetur Vestfjarða, framhaldsskóla, rannsóknastofnanir, stöðstofnanir atvinnulífs, sveitarfélög og atvinnulíf. Með þessum hætti ætti nýr háskóli geta hraðað því ferli að fá viðurkenningu Menntamálaráðuneytis fyrir starfsemi sinni samkvæmt nýjum lögum um háskóla nr 63/2006 og reglugerð ráðuneytisins nr 1067/ 2008.

Það er því mat Fjórðungssambands Vestfirðinga að til staðar séu allir þeir þættir er varða starfsemi háskóla á Vestfjörðum og tengingu við öflugt rannsóknastarf. Verkefni dagsins í dag er því að ákveða hve langan aðdraganda skal hafa að málinu og setja því nauðsynlegt fjármagn. Frumvarp til laga um Háskóla á Ísafirði er ein aðferð til að koma þessu verkefni áleiðis. Fjórðungssamband Vestfirðinga mælir því með samþykkt frumvarpsins, en við afgreiðslu þess verði gætt að góðri samþættingu við það umhverfi sem þegar er til staðar í menntun og rannsóknum.

Ísafirði 20. nóvember 2008

Fjórðungssamband Vestfirðinga

Aðalsteinn Óskarsson, framkvæmdastjóri